

tów. Przeto Rosya stać się może bardzo łatwo grobem sprawy wojennej angielsko-francusko-włoskiej.

Taki stan rzeczy oczywista jest dla mocarstw centralnych ze wszech miar korzystny. Wprawdzie nie odnieśli centralni na żadnym wygranej decydującej, z frontów, atoli powstrzymują wszędzie napór nieprzyjacielski i stronie atakującej zadają straty bardzo dotkliwe; o mur żelazny ich armii rozbija się ofensywa zarówno włoska, jak i anglo francuska. Na morzach zaś wojna podwodna jest w dalszym ciągu dla nich pomyslna. Przeto mylnie lub przynajmniej przedwczesne są fantazje niektórych pism i tendencyjnych telegramów o zwycięstwie aliantów i pogromie ich nieprzyjaciół.

Dotychczasowy przebieg wojny nie wróży rychłego pokoju, albowiem ani obecne operacje wojenne nie dobiegają do rozstrzygnięcia, ani też usiłowania pokojowe poszczególnych stronnicw politycznych, nie wywierają na razie na rządach należytego wpływu.

Skarb narodowy.

Krakowska »Nowa Reforma« ogłasza korespondencyjnie nadesłaną z Warszawy, autorstwa jednego z wybitniejszych działaczy narodowych. Ważniejsze ustępy przytaczamy:

»Warszawa organizuje skarb narodowy. Jasnym jest, że wraz z ugruntowaniem się urzędzeń państwowych utworzy się szereg stałych źródeł takich, jakimi rozporządzają inne państwa. Lecz w chwili obecnej chodzi o Warszawę i Królestwo o to, aby zmanifestować przed światem, że procz ludzi stawia Polska dla swej obrony także złoto i inne wartości materialne.«

»Hasło skarbu narodowego, onegdaj rzucone, będzie również jednym z przebieży aktywności Królestwa. Radca stanu Dzierżicki złożył 10000 marek w złocie, w pismach poczynają się pojawiać rubryki ofiar na ten tak ważny cel narodowy. Prasa niepodległościowa nawołuje do składania złotych pierścionków, biżuterii i innych kosztowności, by przysporzyć państwu możność wydania złotej monety.«

»Zaczątek tej akcji jest objawem bardzo dodatnim. Myśl odbudowy państwowości, jako twórcza, rodzi wojsko i skarb — oto hasła, które coraz bardziej się pogłębiają i realizują.«

Idea skarbu narodowego zajmuje obecnie żywo patriotyczną opinię publiczną w Polsce; prasa zarówno warszawska jak i krakowska apeluje do społeczeństwa o ofiarności na ten tak wzniosły cel.

Odezwa nauczycieli polskich szkół początkowych.

Na zjeździe delegatów organizacji nauczycielskich w Radomiu zapadła uchwała stworzenia odrębnego i samodzielnego zrzeszenia nauczycieli polskich szkół początkowych. Zjazd ustanowił tymczasowy zarząd główny zrzeszenia.

Zarząd ten wydał obecnie do nauczycielstwa ludowego w Królestwie Polskim, odezwę treści następującej:

»Z uczuciem wielkiej radości, szlachetnej dumy i gorącej wiary w powodzenie otwieramy podwoje »Zrzeszenia nauczycielstwa polskich szkół początkowych,« tej pierwszej naszej ogólno-krajowej organizacji zawodowej. Niezmiernie leżą przed nami dziedziny zadań i pracy. W oczach naszych tworzy się niepodległe państwo polskie, a wraz z niem rozpoczyna się budowa szkoły narodowej, szkoły powszechnej. Któż, jeżeli przedewszystkiem nie my nauczyciele, stanąć ma w szeregi tych szarych lecz wytrwałych budowniczych? Stańmy więc do tej pracy jako obywatele przejęci gorącym pragnieniem podniesienia poziomu kultury naszej Ojczyzny, jako sami łaknący wiedzy i własnej doskonałości, jako zawodowcy dążący niezłomnie do udoskonalenia metod nauczania i całości kształtu życia szkolnego! Stańmy do pracy jako funkcjonariusze służby publicznej, dążący do zdobycia praw obywatelskich i zadowalających warunków materialnych, tej niezbędnej podstawy dla wszechstronnej, owocnej i niczem nie krepowanej działalności nauczyciela.

Niech wszystkie dotychczasowe organizacje w jednym skupią się ognisku!«

Z warszawskiego uniwersytecu.

Czyniąc zadość wymaganom współczesnej wiedzy rozszerzył uniwersytet warszawski i odnowił zakład anatomii opisowej, który za czasów rosyjskich był zaniedbany, prymitywnie urządzone i nie odpowiadający poziomowi tej gałęzi wiedzy lekarskiej. Zawdzięczyć to należy profesorowi anatomii Dr Lotowi, za którego staraniem i inicjatywą tych korzystnych zmian dokonano.

Na doprowadzenie zakładu anatomii do porządku wydał senat uniwersytecki około 100000 marek. Dzięki rozszerzeniu pracowni anatomicznych, może obecnie zakład pomieścić 800 słuchaczy, z których 700 pracować może jednocześnie.

Polacy w Gdańsku

Jak podaje »Gazeta Gdańska« liczyło miasto Gdańsk w dniu 1 stycznia b. r.

216060 mieszkańców. Według urzędowej statystyki przypada z tej cyfry niespełna 40% na ludność polską. Najbliższa okolica Gdańska od zachodu i południa jest polsko-kaszubska, od wschodu tylko przytyka Gdańsk do niemieckiej wyspy językowej, która szerokim pasem nadbałtyckim sięga poza Królewiec.

Polonia Gdańska poszczycić się może chlubnymi owocami pracy dla celów narodowych. Oto w styczniu b. r. zebrano

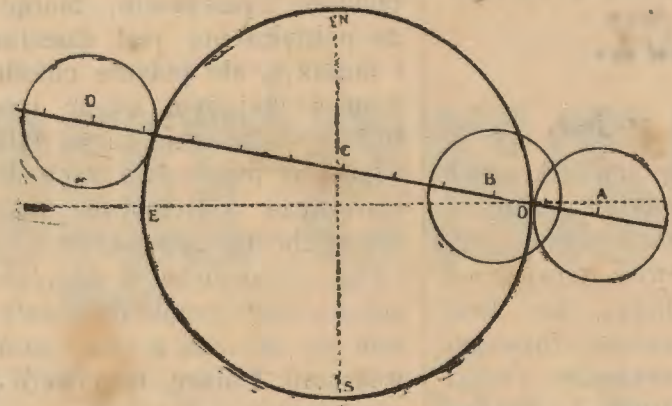
jako dochód z »bazaru polskiego« i ze składek sumę 14025 marek; przeznaczono ją w całości na ofiary wojny w Królestwie Polskim.

Dnia 28 stycznia odbył się w Gdańsku wiec narodowy, który zgromadził setki Polaków z miasta i ościennych wiosek. Przemówienia owiane były jedną myślą i jednym pragnieniem ofiarnej pracy dla dobra wskrzeszonej naszej Ojczyzny.

Zaćmienie księżycy.

Dnia 4 lipca b. r. będzie w południowej Brazylii widoczne całkowite zaćmienie księżycy. By Szan. Czytelnicy nasi dowiedzieli się o tem na czas, już teraz piszemy o tem i podajemy celem zorientowania się odpowiednią ilustrację.

W jaki sposób powstaje zaćmienie księżycy? Oto ziemia w swem krążeniu dookoła słońca rzuca cień, sięgający daleko poza linię o biegu księżycy. W czasie pełni znajduje się księżyc w pobliżu cienia ziemi, zwraca się jednak od niego nieco bardziej w kierunku południowym lub północnym, gdyż droga księżycowa odbiega nieco od drogi krążenia ziemi. Tylko dwa razy w roku przechodzi cień ziemi przez księżyc. I wtedy to zazwyczaj bywa księżyc przez cień ziemi całkowicie lub częściowo zaciemniony; mamy wówczas całkowite lub częściowe zaćmienie księżycy.

Całkowite zaćmienie księżycy będziemy mieli pod wieczór dnia 4 b. r. Na rysunku powyższym oznacza duże koło cień ziemi w przecięciu. Po linii A-B-C-D przechodzić będzie księżyc przez cień ziemi. Gdy środkowy punkt księżycy znajdzie się w punkcie A, dotknie księżyc swym obwodem cienia ziemi, zacznie się wtedy o godzinie 4 minut 52 po południu zaćmienie. W Kurytybie nastąpi wschód księżycy dopiero o godz. 5 minut 33, gdy środek księżycy znajdzie się w punkcie B. Wtedy już będzie księżyc w znacznej części zaciemniony. Następnie posuwać się on będzie dalej po linii skośnej, na rycinie naszej uwidocznionej, aż zupełnie zniknie w cieniu ziemi. Nastąpi to o godzinie 5 minut 55. Gdy znajdzie się księżyc w punkcie C, dojdzie zaćmienie do najwyższej fazy; stanie się to o godzinie 6 minut 39 wieczorem.

W ciągu zaćmienia będzie można cośkolwiek widzieć kształt księżycy, gdyż okrywający go cień ziemi nie będzie zupełnie bez światła gdyż pewne promienie słońca będą oświetlać nieco księżyc i zabarwią go czerwono. Następnie powoli stanie się księżyc jaśniejszym i coraz bardziej widocznym, aż wreszcie o godz. 7 minut 27 zacznie się wychylać z pod osłony cienia ziemi. Gdy wreszcie, posuwając się po linii skośnej, znajdzie się on w położeniu tem, gdzie jego środek przypadnie na punkt D, wtedy zaćmienie się skończy; będzie to miało miejsce o godz. 8 minut 26.

Linia A-D po której będzie księżyc jest podzielona na rycinie naszej na odcinki, które określają położenie środkowego punktu księżycy w ciągu każdego 20 minut.

Czas zaćmienia powyżej podany, jest czasem strefy obejmującej naj całe południe Brazylii. Skoro atoli chodzi o ściśle określenie zaćmienia w danym punkcie n. p. w Kurytybie, należy 17 minut odjąć, zaś dla miejscowości na zachód od Kurytyby położonych (Ponta Grossa, Palmeira, Guarapuawa, Imbituwa, Campo

chłopcu, że blada pani która leży w sypialnym pokoju, jest jego matka.

Chodźmy prędko do mamy — zawołał Włodzio ciągnąc Pahlę do drzwi — dla czego ona ciągle śpi, ja nie chcę żeby tak spała, powinna mnie kochać.

O, dobra pani Simonow kocha mnie, zawsze opowiada mi także piękne historyjki i bawi się ze mną.

— Twoja mama będzie cię o wiele więcej kochać — zapewniał malca Pahlę chodź chłopcze, gdy się nachylisz nad łóżkiem mamy, szepnij jej do ucha.

— Mateczko czy słyszysz mnie?

— Dobrze — zawołał Włodzio patem uciechy.

— Więc powtórz mi, co masz mamie powiedzieć.

— Powiem jej, mateczko obudź się.

— Ty dobre, kochane dziecko — zawołał Pahlen przyciskając chłopca do siebie.

Co za nieszczęście jakiegoś przekleństwo unosi się nad naszą rodziną — rzekł do popa i Bakunina — ojciec mój jest jednym z najpotężniejszych i najbogatszych rodu kurlandzkich, a oto jego wnuk, w którego żyłach płynie nie tylko krew kurlandzkiego barona lecz także krew rodu panującego, żyje tu na wsi zapomniany, zaopatrzony saledwie w najpotrzebniejsze rzeczy.

— U mnie nie brakuje mu niczego — odrzekł pop — obchodziliśmy z nim tak, jakby był moim własnym synem.

— Któż jest ta dobra pani Simonow, o której dziecko mówiło?

— Policzki popa odkryły się rumieńcem.

— Jest to młoda kobieta, która zarządza moim gospodarstwem, istota nader roztropna i dobra, kochająca całem sercem Włodzia. Zresztą zaraz ją poznacie, bo siedzi teraz przy łóżku chorej.

Pahlen wziął siostrzeńca za rękę i zaprowadził go do sypialnego pokoju.

Panowała tu złowroga cisza.

Marya leżała na białej, pościeli, nieruchoma, blada a tylko podnosząca się i opadająca pierś wskazywała, że w tem białem ciele mieszka jeszcze dusza.

Oczy miała zamknięte, jakby miała zwać jakiś ciężki sen.

Przy łóżku siedziała Simonow, z współczuciem potrażyła na chorą a tylko od czasu do czasu wstawała, aby odświeżyć zimny okład na czoło chorej.

Gdy weszli mężczyźni z dzieckiem, dała im znak, by się cicho zachowali.

— Spi teraz — szepnęła do Nikołajewicza.

— Potychczas ciągle fantazowała i mówiła okropne rzeczy, lecz teraz się uspokoiła i spodziewam się, że sen ten dobrze jej uczyni.

Nikołajewicz przystąpił do chorej i położył jej rękę na czoło, a potem dotknął się ręki chorej była zimna jak lód.

— Złe bardzo źle — rzekł potrasając głową trzeba będzie natychmiast zdecydować się na tę próbę, bo obawiam się, żeby nie było zapóźno.

— Zapóźno — zawołał Pahlen — czyżby aż tak źle z nią było. Nie należy dłużej zwlekać.

Chodź Włodzio, nachyl się nad mamusią, i powiedz to co ci kazaliśmy powiedzieć.

Chłopczyk zbliżył się do łóżka, spojrzął nachorą, a potem, zanim obecni mogli mu w tem przeszkodzić, zarzucił jej rączkę na szyję.

Marya nie ruszała się jednak, nie przeczuwała, że ma przy sobie dziecko, którego tak dawno nie widziała i za którym tak bardzo tęskniła.

— Jeszcze czas — rzekł Nikołajewicz — możemy jeszcze chłopca wyprowadzić od łóżka matki, i odtąd na później niebezpieczne to doświadczenie, które do głębi wstrząśnie nerwami chorej kobiety.

— Nie ma innego wyboru — nalegał

Bakunin — prędko chłopcze obudź swą mamę.

Dwie duże tży zabłysnęły w oczach malca i spłynęły po jego delikatnych policzkach, a potem nachylił się do jej ucha i szepnął:

— Mateczko moja mateczko.

Cisza głęboka ponowała w pokoju a słowa dziecka brzmiały wśród tej ciszy jak ton arfy Eola, tak stódkiem były wymówione głosem.

— Lecz chora się nie poruszyła.

— Albo nie słyszała, co dziecic do niej mówiło, albo też była za słabą, aby mózdz się poruszyć.

Włodzio ścisnął ją jeszcze silniej za szyję i wołał z dziecinna natarczywością:

— Zbudź się mateczko, zbudź się, to ja twój Włodzio.

Wtem Marya krzyknęła głosem serce rozdzierającym tak, że tsojący obok mężowie aż cofnęli się ze strachu.

Nikołajewicz ścisnął Bakunina za rękę i rzekł drżącym ze wzruszenia głosem:

— Teraz jest kryzys, teraz musi się rozstrzygnąć.

— Otwiera oczy — zawołał Pahlen — wstaje, ogąnda się.

W rzeczywistości Marya otworzyła oczy i zwolna podniosła głowę.

— Mateczko, mateczko — zawołał uradowany chłopak — słyszałaś mię, mateczko.

Blade oblicze Maryi okryło się przelotnym rumieńcem, jakby wszystka krew uderzyła jej nagle do głowy.

Chwilę w milczeniu patrzyła na chłopca. Dziecko ujrawszy surowe jej spojżenia chciało się bojaźliwie cofnąć, lecz Bakunin zatrzymał je i zmusił, aby spojrzęło matce w oczy, znał bowiem wszelkie głębi ludzkiego serca, przeczuwał, że w spojrzeniu tem spoczywa rozstrzygnięcie.

Zdawało się, że Marya sądzi, jakby to wszystko działało się we śnie.

Przetarła czoło i policzki ręką, jakby

odpedzić od siebie senność, potem głęboko odetchnęła, a potem nagle obiema rękami chwyciła swe dziecic.

— Mam cię — zawołała — mam cię wreszcie, i nie puszczę cię już od siebie.

Mam cię najdroższe moe dziecic, tak, to ta sama twarzyczka, którą widywałam w swoich snach.

Włodzio, Włodzio!

Przycisnęła głowę dziecka do piersi, jakby je chciała bronić przed jakąś ciemną mocą.

— Obawia się, żeby jej znowu nie zabrano dziecka — szepnął Bakunin do popa.

Nikołajewicz złożył ręce i modlił się o przywrócenie chorej zdrowia.

— Moje dziecic, moje ukochane dziecic — wołała Marya, coraz silniej dziecko do siebie przyciskając i całując je.

— O jak długo już tęskniłam za tobą, w jakich barwnych kolorach ja sobie malowałam, a jednak rzeczywistość przegodzi wszelkie przypuszczenia i marzenia.

Jak wypiękniłaś moje dziecic, jakie masz miękkie łtoski, jakie stódkie rączki, daj niech ja ucałuję.

— Przycisnęła małą rączkę dziecka do ust i wyciskała na niej gorące pocałunki.

Chłopak przytulił się do matki.

— Mateczko — szeptał — pokochaj mnie.

— Ależ ja cię kocham z całego serca, mōte drogie dziecic.

Ty jesteś mojem jedynem na świecie a zarazem i wszystkiem, co posiadam, bo ten, który miał być moim obrońcą, odepchnął mię ad siebie i opuścił.

W obliczu Maryi nagle okropna zmiana. Wyraz twarzy dotychczas jaśniejący szczęściem radością i miłością, przemienił się i teraz na obliczu jej malowała się gorąca nieważność.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Dnia 6 b. m. zwrócił się prowizoryczny rząd petersburski do Waszyngtonu z prośbą o przyrzeczoną pożyczkę, której dotychczas dano Rosji tylko część w kwocie 400 milionów dolarów. Lecz Ameryka wskazując na anarchię panującą dziś w państwie rosyjskiem niepodzielnie, dała odpowiedź wymijającą.

Prasa duńska wyraża zapatrywanie, że Rosya, gdyby nawet chciała, dłużej wojny prowadzić nie może przedewszystkiem z powodu anarchii niszczącej siły wewnętrzne państwa, po drugie zaś z braku pieniędzy. Dług państwowy rosyjski który wynosił przed wojną 8000 milionów, obecnie zaś wynosi 13000 milionów. Zaś codzienne utrzymanie armii kosztuje 50 milionów. Wskutek tego znajduje się Rosya nad brzegiem bankructwa, zwłaszcza że nowych sum z zagranicy dziś dostać nie może.

Według doniesień petersburskich zamierza rząd rozpocząć blokadę Kronstadu i zmusić rewolucjonistów głodem do poddania się. Najczelwie rewolucji kronstadtzkiej stoi młody student chemii nazwiskiem Zama, now, który jest dziś niejako dyktatorem Kronstadu.

Szwedzkie źródła utrzymują, że groźba angielsko-japońska o zaatakowaniu Rosji, skoroby zawarła pokój oddzielny, miała na celu zastraszyć rząd petersburski. Wywołała jednakże skutek wprost przeciwny, albowiem przyjąwszy tę pogroźkę do wiadomości ministrowie rosyjscy oburzyli się na aliantów i jeszcze bardziej stali się skłonni do pertraktowania z centralnymi.

Żołniersko-robotniczy komitet zignorował apel wojenny państw zachodnich. Mianowicie ministrowie Anglii, Belgii i Francji wystosowali w ostatnich dniach do komitetu tego odezwę wzywającą naród rosyjski do wytrwania we wojnie; komitet żołniersko-robotniczy zlekceważył ten głos i zbył go milczeniem.

Prasa skandynawska twierdzi, że los dzisiejszej Rosji spoczywa wyłącznie w ręku żołniersko-robotniczego komitetu, który jest faktycznym wielkorządcą państwa i dyktuje rozkazy rządowi Rodzianki.

Zachęcone widokiem rozkładu państwowości rosyjskiej narody ujarzmione buntują się na coraz większą skalę, żądając autonomii a nawet niepodległości. Na tle ruchów na Ukrainie ogłosiło miasto Perejasław wraz z okolicą niezawisłość i utworzyło u siebie rząd prowizoryczny. Finlandczycy rewolucyoniści zerwali stosunki z Petersburgiem i ufornowali rząd własny, złożony z 20 osób: robotników, żołnierzy i marynarzy.

Petersburski telegram powiada, że Niemcy wysłali do okopów rosyjskich w Kurlandyi propozycje pokojowe, adresowane do żołniersko-robotniczego komitetu. Zapewniają honorowy i korzystny dla obu stron pokój a dla Rosji korzyści gospodarcze. Zarazem proponują by Rosyanie nadesłali swych pełnomocników, którzy rozpoczną natychmiast pertraktacje pokojowe.

TELEGRAMY.

z dnia 13-14 czerwca
Grecya pod przemocą najezdców,

Z angielsko-francuskich źródeł donoszą, że wojska sprzymierzone zajmą Korynt, zaś Włosi obsadzą cały Epir. Ponadto żniwa tegoroczne w Grecyi będą wykorzystane przez załogujące na ziemiach greckich wojska najezdcze. Zniechęcony tym stanem rzeczy król Konstantyn abdykował na rzecz swego syna Jerzego.

Na pograniczu rumuńskiem.

Trzy pułki rosyjskie stojące nad granicą rumuńską zbuntowały się i uwięziły komendanta swego i 7 wyższych oficerów. Dopiero gdy natarła na nie dywizya kawaleryi, poddały się na łaskę i nielaskę.

Cele wojenne aliantów.

Rząd petersburski w nocy wysłanej do Londynu zapytał jakie cele wojenne ma Anglia i Francya; zaznaczył zarazem, że Rosya nie pragnie aneksyi, gdyż nie

chce panować nad obcymi narodami. Na to rząd angielski odpowiedział, że podobnie jak Rosya nie dąży też sprzymierzeni do zaborów, przeto nie zwalczają oni sprawy odbudowania Polski.

Stany Zjednoczone Rosyi.

Ze Stokholmu donoszą: Ponieważ Finlandya, Ukraina, Turkestan i znaczna część Syberii żądają autonomii, jest większość rządu rosyjskiego przekonana, że należy utworzyć na wzór Szwajcaryi republikę związkową — Stany Zjednoczone Rosyi.

Straty [sprzymierzonych na morzu.

Francuski parowiec »Sequana« (55000 ton) który z Argentyny i Brazylii wracał do Bordeaux, został na Atlantyku storpedowany. Na jego pokładzie znajdowało się 550 pasażerów i 100 żołnierzy, z czego 190 ludzi zginęło. Wiózł on do Francji następujące towary: 5500 worków ryżu, 4500 worków kawy, 3800 worków fasoli, 900 worków krochmalu i 900 skrzynek smalcu.

Między 30 kwietnia a 12 maja stracili sprzymierzeni 1 pancernik, 2 krążowniki, 3 krążowniki pomocnicze, 4 kontratorpedowce, 112 okrętów wywiadowczych i 141 statków handlowych.

Bombardowanie Londynu.

15 aeroplanów niemieckich zbombardowało dnia 13 b. m. stolicę Anglii przyczem 41 ludzi zginęło a 121 zostało rannych. Dojeżdżający do stacji pociąg ugodzony został bombą, wskutek czego 7 pasażerów straciło życie a 17 walczy ze śmiercią.

Ofensywa austriacka przeciw Włochom.

Prasa szwajcarska utrzymuje, że Austriacy przygotowują w południowym Tyrolu silną ofensywę; koncentrują tam dużą ilość wojsk i gromadzą wiele armat. Naczelną komendę objął ma gen. Mackensen.

Austriacka główna kwatera donosi o walkach jakie stoczono w tych dniach nad granicą tyrolską. Na wyzniesie Sete Communas i w dolinie Sugana odparto atak 22 korpusu włoskiego, zaś na północy od Asiago zmuszono Włochów do opuszczenia zajmowanych pozycji.

Nacisk aliantów na Rosję

Holenderska prasa podaje do wiadomości, że Japonia i Ameryka Północna wezwą imieniem państw sprzymierzonych Rosję, by się ostatecznie zdecydowała, czy będzie nadal prowadzić wojnę, czy też zawrze pokój na własną rękę.

Z francuskiego frontu

Atak wojsk australskich na wschodzie od Messines nie powiódł się. Między kanałem La Bassee i rzeczką Sensée są w toku ogromnych rozmiarów operacje wojenne. Po obu brzegach rzeki Souchez, jako też na liniach Givenchy-Avien i Vimy-Mericourt utrzymali Niemcy swe wszystkie pozycje mimo dzielnych ataków angielsko-francuskich.

Burliwy wiec w stolicy Argentyny

Mimo zakazu władz urządziło w Buenos Aires 1000 anarchistów wiec, na którym przyszło do konfliktu z policya, przyczem policya poraniła wielu uczestników wiecu.

OSTATNIE TELEGRAMY.

z dnia 15 czerwca
Ofensywa Grecyi

Anglicy, Francuzi i Włosi obsadzają wojskiem ważniejsze prowincje greckiego państwa. Rząd waszyngtoński oświadczył że z okupowaniem Grecyi niema nic wspólnego. Król Konstantyn znajduje się jeszcze w Atenach.

Na wschodnim froncie

Pod Smorgoniem, Baranowiczami Brzeżanami i Narajówką rozpoczęły armie centralne akcję zaczepną.

Ziemia do sprzedania

przy kolonii Faria w odległości 18 km od Kurytyby; obejmuje ona 15 lotów, każdy zaś lot 10 alkerów. Ziemia dobra i urodzajna.

Bliższa wiadomość w Kurytybie u. p. Luis Cunha „Casa Meta”.

Tow. Św. Stanisława

zaprasza wszystkich członków na walne zebranie które odbędzie się dnia 17 czerwca b. r. zaraz po nabożeństwie. Ważna sprawa do załatwienia.
Za zarząd
p. ezes Jan Faucz.

Tow. „Tadeusz Kościuszko — Łączność i Zgoda”

zaprasza wszystkich członków na walne zebranie, które odbędzie się 17 czerwca o godzinie 2, po południu. Cel tego zebrania: półroczny obrachunek kasy.
Za zarząd
prezes Jan Faucz.

LOTERYA FANTOWA

Zarząd budowy „Domu Ludowego” urządza licytację i loteryę fantową na pokrycie dachem Domu Ludowego w święto Piotra i Pawła d 29 czerwca 1917 r
Za zarząd sekretarz
K Jeziorowski

Drożdże suche.

piwne
są do nabycia dla P. P. Kupców w cenie 3\$ za pakiet składający się z 20 pakietek, w sklepie:
Marcin Szynda & Sp,
Plac Tiradentes N 19.

Za pieniądze

„Zielony dom” kupuje wszelkie używane meble, ubrania i t. d. i sprzedaje na raty w cenach bez porównania niskich
ul. José Bonifacio 13 B.

Baczność!

»Bola de Ouro« przy ul. 1° do Março nr. 9 w Kurytybie zawiadamia swych Szan. Odbórców i całą publiczność, że p. Piotr Szylas i Józef Tyrka z Araukaryi przyjmują wszelkie naprawy i zlecenia dotyczące zegarmistrzstwa i złotnictwa i że takowe będą wykonane z wszelką gwarancją i za ceny umiarkowane.
Kierownik tegoż zakładu zegarmistrzowskiego i jubilerskiego znajduje się w Araukaryi co niedzieli od 8—12 godziny, gdzie można osobiście oddawać mu lub odbierać przedmioty do naprawy powierzone.
Kurytyba 21 Maja.
Ricardo Jerke.

Poszukuje

mego szwagra p. Józef Rogatkę, który przybył do Brazylii r. 1912 i ma mieszkać na kolonii Cruz Machado. Ktoby coś o nim wiedział, raczy zawiadomić redakcję »Gazety Polskiej« lub p. Jana Nawrockiego, zamieszkałego na kolonii Teresina.

Casa Ausonia

Jedyny skład wina mszalnego polecony przez Najprzew. Ks. Biskupów brazylijskich.
Sebastyan Prat
ul. Das Palmeiras nr. 4 S. Paulo.

largo) kilkanaście minut dodać. Jest też ciekawem, że południowa część cienia ziemi będzie według obliczeń astronomicznych cieniem Brazylii.

Przytęka na budowę nowych koleji.

Jak donosi »Paiz« stara się rząd o pożyczkę 30 — 40000 kontów; sumy te będą użyte na budowę nowych linii kolejowych do terenów węglowych. Według obliczeń rządowych pożyczkę tę będzie można w niedługim czasie zwrócić przy zwiększonych dochodach z produkcji węgla.

O prawa polityczne dla kobiet.

Deputowany Mauricio de Lacerda wystąpił w kongresie waiosek, żądający przyznania praw politycznych kobietom które przekroczyły 21 rok życia.

Z PARANY

—o—
Przeciw drożdżynie mąki pszennej.

Wobec niesłychanej drożdżyny mąki młodzi mieszkańcy kolonii Yapo na polu sporządzania mąki z owoców pinowatych (pinhão). Inspektor tejże kolonii Sizenando Bourguignon wysłał kilka toreb tej mąki do Kurytyby, gdzie się przekonano, że nadaje się ona do wyrobu pieczywa równie dobrze jak mąka białenna.

Równocześnie na kolonii Carazinho (Rio Gr. do Sul) zaczęto używać do pieczenia chleba mąki mandiokowej; chleb ten ma być wcale smaczny i zdrowy. Rząd S. Cathariny rozdał kolonistom 10 ton nasion pszenicy i obiecał nadać jeszcze 5 ton, skoro otrzyma tałowe z ministerjum rolnictwa.

Z Kurytyby.

—o—
Loterya fantowa K. O. N.

Dnia 3 b. m. odbyła się w sali »Kółka Młodzieży Polskiej« w Kurytybie o godzinie 2-giej po południu loterya fantowa zarządzona przez K. O. N. na wojsko polskie. Wyszły następujące numery: 386 ramka nr. 7, 157 obrączka złota, 560 ramka nr. 3, 680 ramka nr. 8, 323 łyżka srebrna, 723 materiał na kamizelkę, 119 pierścionek złoty z kamieniem, 794 poduszka haftowana, 595 flaszka wody kolońskiej większa, 713 łyżka srebrna, 288 srebrna dywizka, 391 ramka nr. 1, 125 ramka nr. 6, 136 zegarek złoty, 17 obrączka złota, 716 dwie kaczki, 252 mapa, 880 ramka nr. 2, 1 flaszka wody kolońskiej mniejsza, 17 pantofelki damskie nr. 2, 297 pierścionek złoty z kamieniem, 996 popielniczka, 827 zegarek złoty, 162 pantofelki damskie nr. 1, 523 spinka złota, 895 krowa, 464 pudełko wydełek 211 ramka nr. 5, 4 ramka nr. 4, 223 flaszeczka perfum.

Kto z Szanownych Obywateli nie podjął jeszcze wygranej, raczy się zgłosić po takową do obywatela Jana Bańkowskiego ulica Ignacjo Lustosa nr. 41. Sprawozdanie pieniężne z tejże loteryi ogłoszone będzie w jednym z najbliższych numerów »Gazety Polskiej».

Za zarząd
Jan Eitgens
sekretarz.

Powrót prezydenta

Prezydent Dr Affonso Camargo który przez kilka tygodni bawił na Ilha do Mel, powrócił dnia 13 b. m. do Kurytyby.

Z wojny światowej.

—o—
Z krajów bezgranicznej anarchii!

Klasycznym państwem kompletnego nieładu i ogólnej anarchii jest dziś Rosya. Sporo kłopotu przysparza ona swym sprzymierzeńcom, którzy przestają już widzieć w jej siłę militarną a nawet boją się udzielić jej większego kredytu,

Apteka Polska

zawiadamia Szanownych p. p. Rodaków
o otwarciu filialnej apteki pod nazwą

Pharmacia Progresso

przy ulicy 15 de Novembro N° 5.

Adresy:

A P T E K A P O L S K A

SKŁAD GŁÓWNY

Fabryka Przetworów Farmaceutycznych
ulica Aquidabam N° 62 (Telefon N° 389)

CURITYBA.

FILIA:

Pharmacia Progresso

ulica 15 de Novembro N° 5. (Telefon 210)

CURYTYBA.